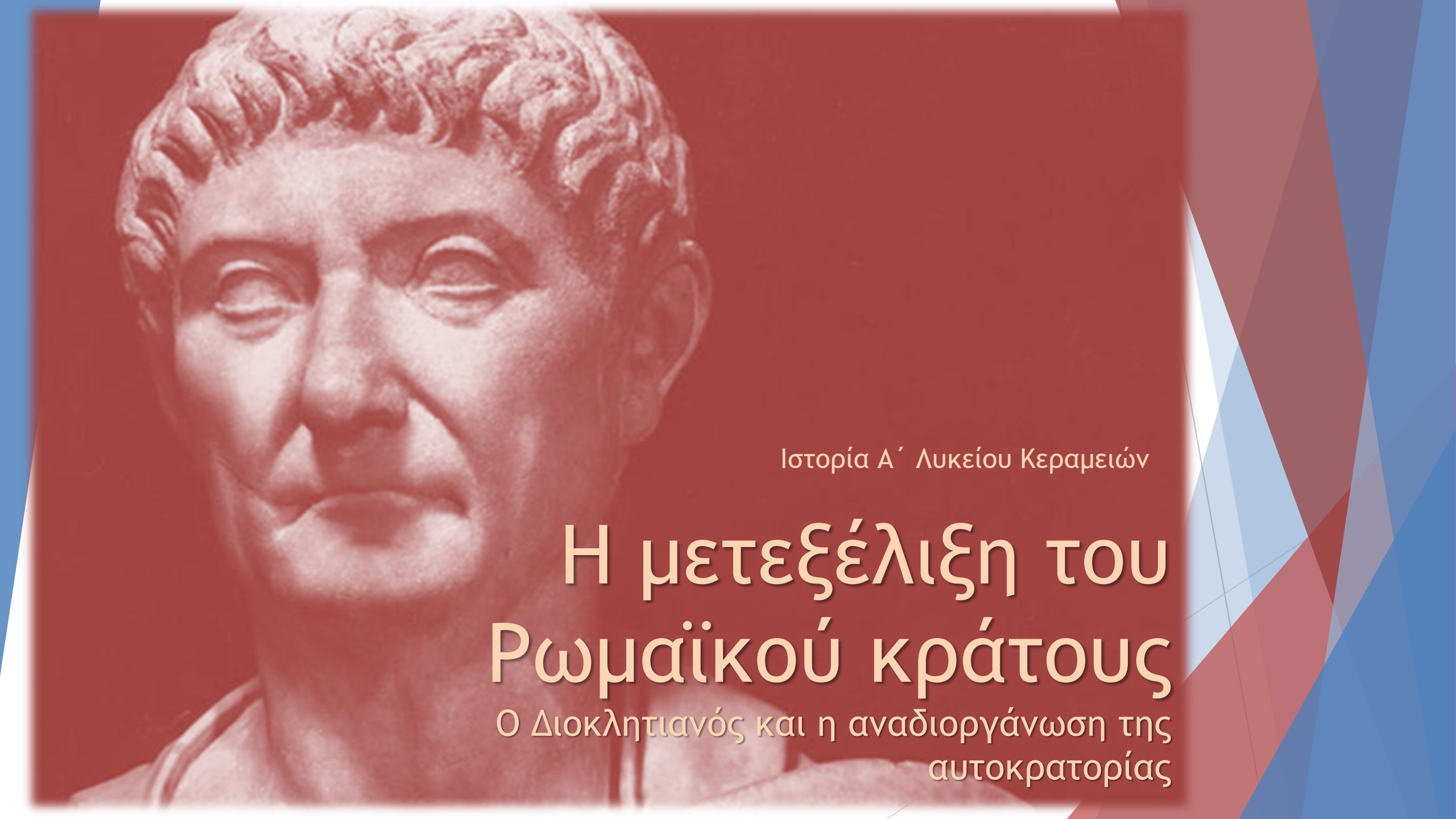

A marble bust of the Roman Emperor Diocletian, showing him with short, curly hair and a serious expression. The bust is set against a dark red background. On the right side of the image, there are abstract geometric shapes in shades of blue and red.

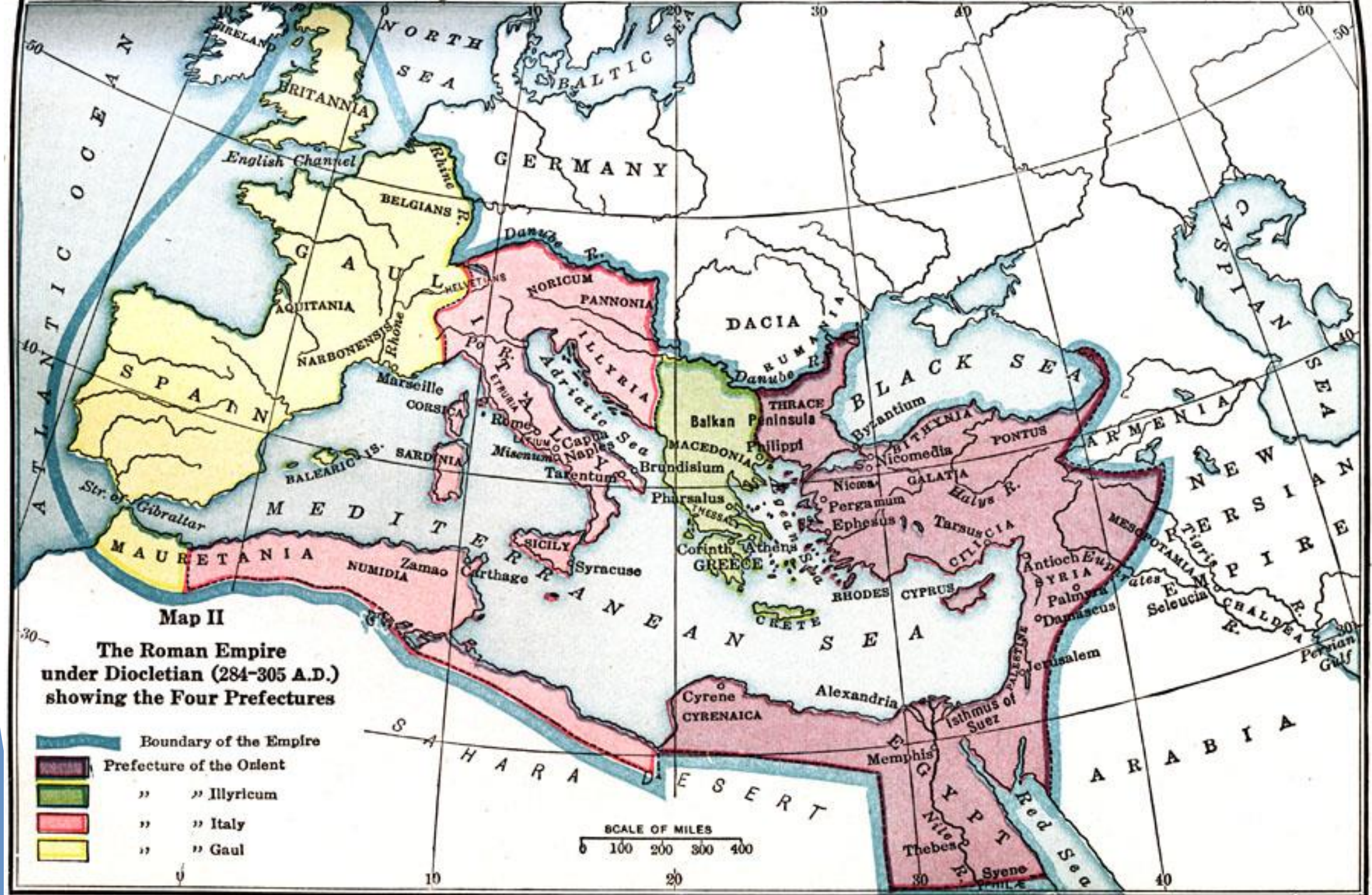
Ιστορία Α΄ Λυκείου Κεραμειών

Η μετεξέλιξη του Ρωμαϊκού κράτους

Ο Διοκλητιανός και η αναδιοργάνωση της
αυτοκρατορίας

4^{ος}- 5^{ος} αι. μ.Χ.

- ▶ Αλλοίωση των χαρακτηριστικών οργάνωσης και λειτουργίας του αρχαίου κόσμου
- ▶ Βρισκόμαστε στο μεταβατικό στάδιο από τον αρχαίο στον μεσαιωνικό κόσμο
- ▶ **284 μΧ: ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΣ:**
 - ▶ Αναδιοργανώνει το κράτος με μεταρρυθμίσεις
 - ▶ Η διοίκηση γίνεται απολυταρχική
- ▶ **Μ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ:**
 - ▶ Μεταφορά της πρωτεύουσας από τη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη
 - ▶ Αποδοχή του Χριστιανισμού
 - ▶ Η ανατολή ισχυροποιείται - διαμορφώνει τη Βυζαντινή φυσιογνωμία της
 - ▶ Πρωτοβυζαντινή περίοδος (4^{ος}-6^{ος} αι. μ.Χ.)

4^{ος} - 5^{ος} αιώνας

- ▶ 395 μ.Χ. Οριστικοποιείται η διαίρεση της αυτοκρατορίας σε Ανατολική και Δυτική: καθοριστική για τις μετέπειτα εξελίξεις της αυτοκρατορίας

Ανατολή

Κυρίαρχο το ελληνικό στοιχείο

Επίδραση από τη ρωμαϊκή κρατική παράδοση

Επίδραση από τον Χριστιανισμό, που χαρακτηρίζεται ως επίσημη θρησκεία

Ο νέος τύπος πολίτη, ο Βυζαντινός πολίτης, ανεξαρτήτως εθνολογικής προέλευσης, συνδυάζει τα χαρακτηριστικά αυτά και αγωνίζεται για τη διατήρηση της αυτοκρατορίας

Δύση

Διαφορετική πορεία: Εδώ το Στη διάρκεια του 5ου αιώνα κατακλύζεται από ξένους λαούς

Μεγάλη μετανάστευση των λαών - το δυτικό ρωμαϊκό κράτος καταλύεται το 476 μΧ

Ο Διοκλητιανός και η αναδιοργάνωση της αυτοκρατορίας

Διοκλητιανός: (περ. 242 - περ. 312)

Αυτοκράτορας της Ρώμης από 284-305

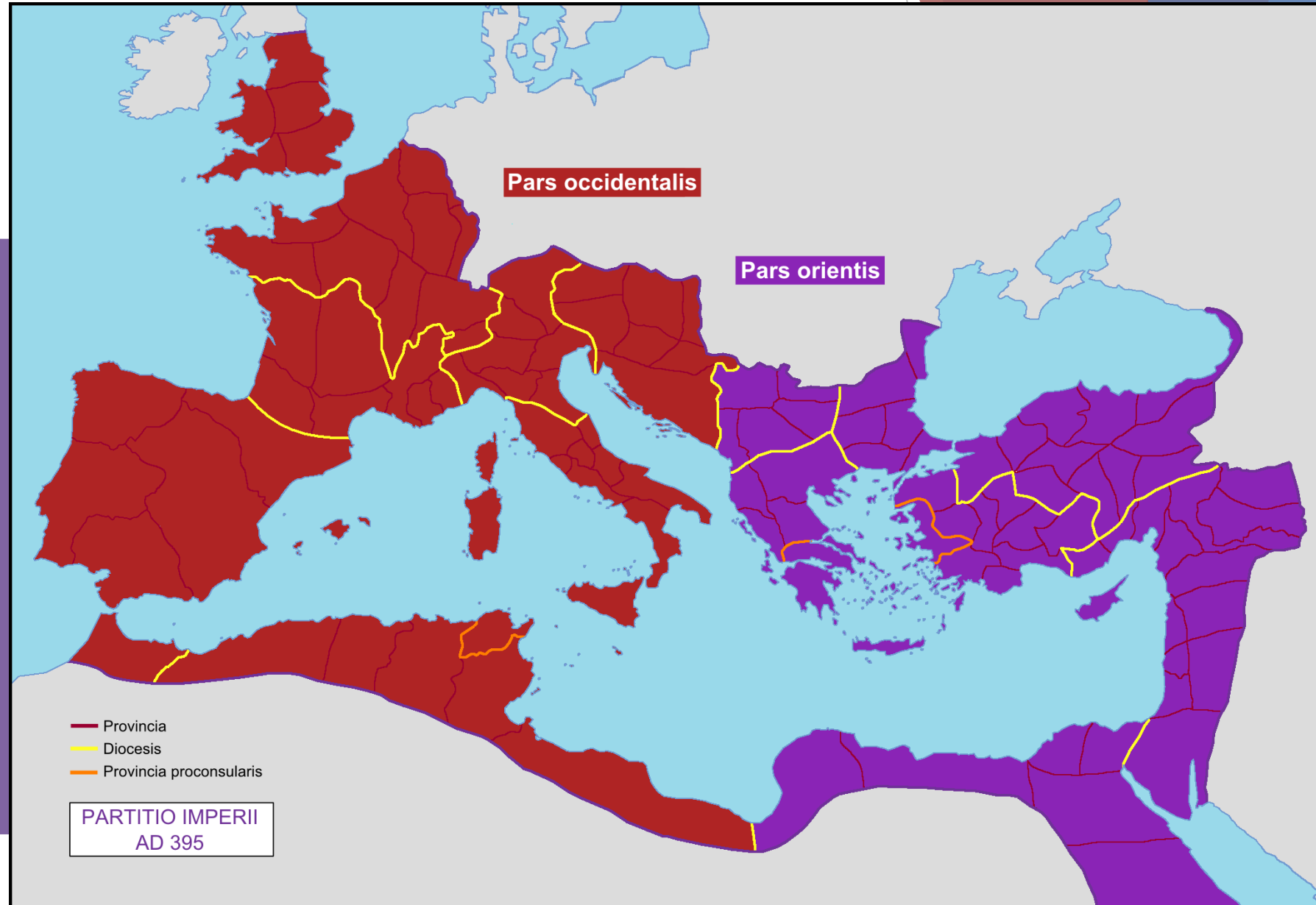
Διοικητικές αλλαγές

- ▶ 284 μ.Χ. Ο Διοκλητιανός γίνεται αυτοκράτορας
- ▶ Επιθυμεί να φέρει την τάξη στο ρωμαϊκό κράτος
- ▶ Αποδέχεται ότι ένας άρχοντας δεν επαρκεί για να καλύψει τις διοικητικές ανάγκες της αυτοκρατορίας
- ▶ Αν και απολυταρχικός προχωράει σε τολμηρές διοικητικές αλλαγές - **μοιράζει την εξουσία**
- ▶ Ανάγκη άμεσης παρέμβασης του στρατού και καλύτερης φύλαξης των συνόρων

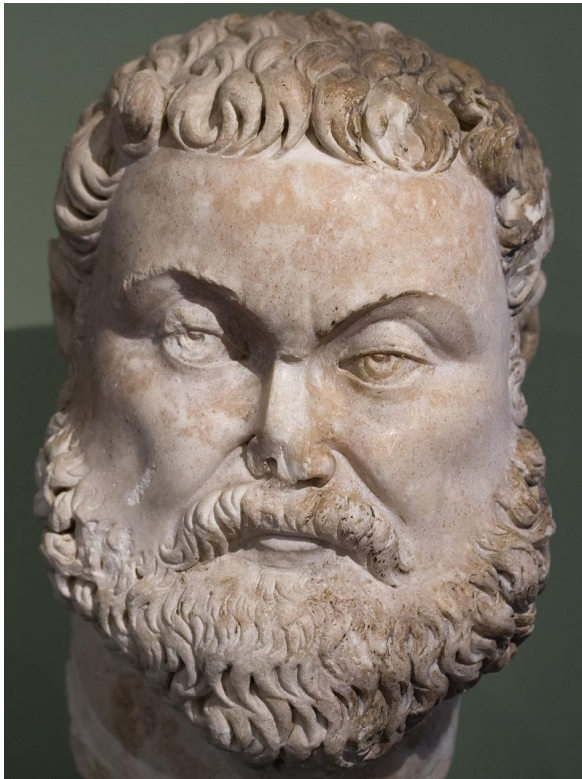
Η διαίρεση - Φάση Α΄

- ▶ Δυτικό τμήμα της αυτοκρατορίας: Το διοικεί ο Μαξιμιανός (αφοσιωμένος σε αυτόν στρατιωτικός)
- ▶ Ανατολικό τμήμα της Αυτοκρατορίας: Το κυβερνά ο ίδιος ο Διοκλητιανός
- ▶ Και οι δύο αυτοκράτορες πήραν τον τίτλο του Αυγούστου

Οι δύο αυτοκράτορες

ΔΥΣΗ: ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΣ

ΑΝΑΤΟΛΗ: ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΣ

Η διαίρεση - φάση Β΄

ΔΥΣΗ:

Μαξιμιανός
(Αύγουστος):
παραχωρεί
μέρος των
περιοχών του
στον
Κωνσταντίο
τον Χλωρό

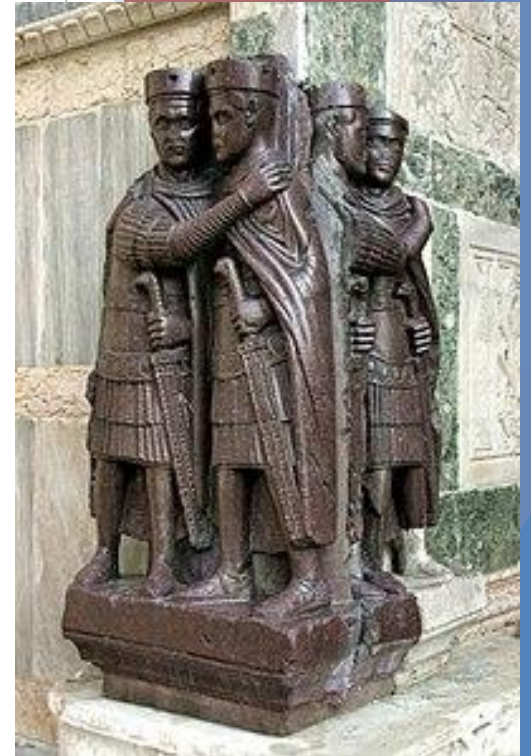

ΑΝΑΤΟΛΗ

Διοκλητιανός
(Αύγουστος):
παραχωρεί
μέρος των
περιοχών του
στον
Γαλέριο

Οι δύο νέοι
συνάρχοντες
παίρνουν τον
τίτλο του
καίσαρα = η
εξουσία
μοιράζεται σε
τέσσερα
κέντρα:

Division of the Roman Empire

Western Empire

Eastern Empire

Dividing line between lands
under Diocletian and Maximian

Home of
Constantius I,
Maximian's Caesar

Trier

Rhine

Danube

Mediolanum

Home of Galerius,
Diocletian's Caesar

Rome

Thessalonica

Home of
co-emperor
Maximian

Black Sea

Byzantium

Nicomedia

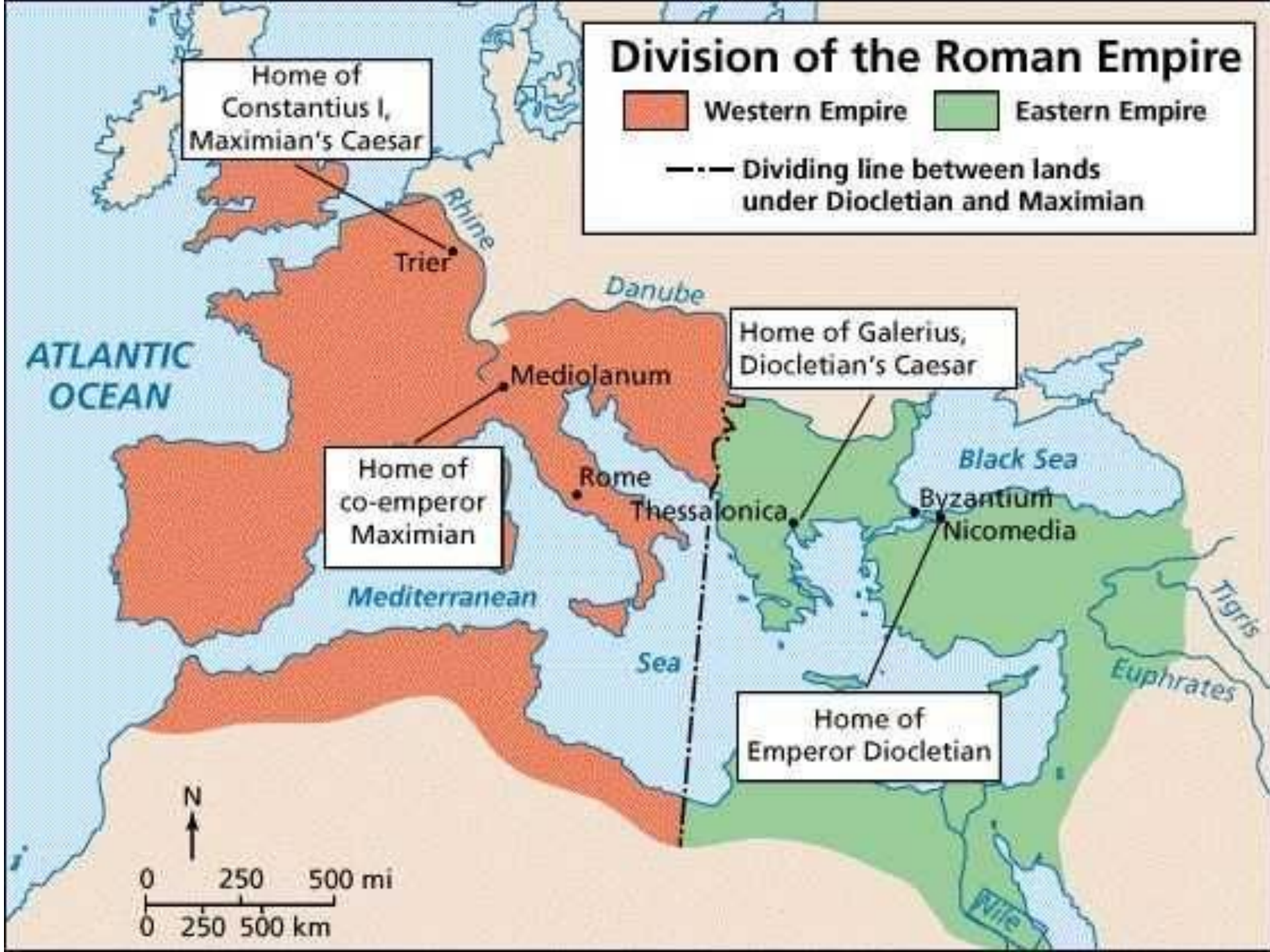
Tigris

Euphrates

Home of
Emperor Diocletian

N

0 250 500 mi
0 250 500 km

Η τετταρχία: Η εξουσία μοιράζεται σε 4 διαφορετικά κέντρα

Η Ρώμη παραμένει πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας και έδρα της Συγκλήτου
Το σύστημα της τετταρχίας κατόρθωσε να διατηρήσει την ακεραιότητα της αυτοκρατορίας

Δύση

Αύγουστος:
Μαξιμιανός

Καίσαρ:
Κωνστάντιος ο
Χλωρός

Έδρα: Μιλάνο
(Ιταλία)

Έδρα: Τρεβήροι
(Γαλατία)

Ανατολή

Αύγουστος:
Διοκλητιανός

Καίσαρ:
Γαλέριος

Έδρα: Νικομήδεια
(Βιθυνία)

Έδρα: Σίρμιο
(Σερβία)

ROME'S TETRARCHY 293 A.D.

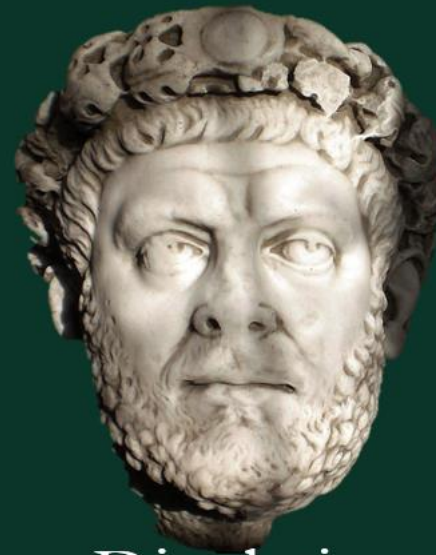
West

East

Augustus 286 CE

Maximian

Diocletian

Caesar 293 CE

Constantius Chlorus

Galerius

Αλλαγή στη μορφή του πολιτεύματος

- ▶ Ο Διοκλητιανός μεταβάλλει τον χαρακτήρα της μοναρχίας

Το κράτος χωρίζεται σε μικρές επαρχίες

- Τις διοικούν κρατικοί υπάλληλοι
- Διορίζονται από τον αυτοκράτορα

Ο στρατός είχε δικούς του διοικητές

- Διαφορετικοί από τις επαρχίες

Χωρισμός πολιτικής και στρατιωτικής διοίκησης

- Αποδυναμώνεται η πολιτική ισχύς του στρατού

Από το Principatus στο Dominatus

- ▶ Ο Διοκλητιανός συγκεντρώνει στο πρόσωπό του όλες τις εξουσίες
- ▶ Αυτό «επικυρώνεται» με την υιοθέτηση του πρωτοκόλλου της Δυναστείας των Σασσανιδών (Πέρσες)
 - ▶ Ο αυτοκράτορας είναι απροσπέλαστος για τους υπηκόους του
 - ▶ Φοράει διάδημα και πορφύρα
 - ▶ Επιβάλλει να τον προσκυνούν
 - ▶ Επιβάλλει να τον προσφωνούν με το όνομα «ΖΕΥΣ» (ιερότητα)
 - ▶ Απαιτεί να λατρεύεται ως θεός

Από το Principatus στο Dominatus

- ▶ Η συγκέντρωση όλων των εξουσιών στον Διοκλητιανό αλλάζει το πολίτευμα που είχε καθιερώσει ο Οκταβιανός

Οκταβιανός:
Πρώτος πολίτης
Princeps
Πολίτευμα: Ηγεμονία
Principatus

Διοκλητιανός
Απόλυτος μονάρχης
Dominus
Πολίτευμα:
Απόλυτη Μοναρχία
Dominatus

Το πολίτευμα της Ρώμης

753-509
π.Χ.

- Βασιλεία [Regnum Romanum]

509 - 27
π.Χ.

- Δημοκρατία (Res Publica)

27 πΧ - 284
μΧ

- Ηγεμονία (Principatus)

284 μΧ-

- Απόλυτη Μοναρχία (Dominatus)